

Svar på skriftligt spörsmål SSS 45/2017 rd

Det är inte möjligt att på kort sikt anvisa sådana resurser till forskning inom stora rovdjur att man skulle få tillräckligt med information om Finlands järvstam i renskötselområdet. Jord- och skogsbruksministeriet anser att det nuvarande kunskapsunderlaget om järvens fortplantning och järvobservationer inte är tillräckligt för att skapa ett revirbaserat system och en ändring av ersättningssystemet är inte heller i övrigt en lösning som förebygger skador, eftersom den inte minskar antalet skador. De järvar som fortplantar sig i Norge, Sverige eller Ryssland men dödar renar i Finland medför dessutom konkreta problem ur de skadelidandes synvinkel i ett revirbaserat ersättningssystem. Således finns det inga förutsättningar för att införa ett revirbaserat ersättningssystem i Finland. Man bör beakta att man även i Sverige jagar järv för att förebygga skador, trots att ett revirbaserat ersättningssystem tillämpas.

Ersättningssystemet för örn används ofta som ett exempel på ett revirbaserat ersättningssystem. Ersättningssystemet för örn motsvarar dock till sina utgångspunkter det nuvarande ersättningssystemet för försvunna kalvar i viltskadelagen, som ger renbeteslaget ersättning på kalkylerade grunder för renkalvar som försvunnit. Skador förorsakade av örn, liksom ersättningen för försvunna kalvar, är huvudsakligen inriktade på renkalvar, vars kadaver nästan aldrig hittas och vars ägare inte är känd, vilket betyder att det är naturligt att ersättningen betalas till renbeteslaget. Skadorna som järven förorsakar riktas i regel mot den mest produktiva delen av de vuxna renarna, dvs. avelsvajorna. När en ren som har dödats av en järv hittas, vet man i regel också vem ägaren är, vilket innebär att skadeersättningen tillfaller rätt mottagare.

För att renbeteslaget ska ha möjlighet att rikta ersättningar till rätt skadelidande i ett revirbaserat ersättningssystem, bör renar som har dödats av järv alltså letas upp i terrängen för att kunna konstatera ägaren. Systemet skulle alltså inte alls lindra den börda det innebär för renbeteslagen och renägarna att söka efter renar som har dödats av järv. Eventuella brister i fråga om hur man ska konstatera att en ren har dödats av en järv kan korrigeras vid den planerade revideringen av viltskadelagen. Jord- och skogsbruksministeriet planerar dock inte en övergång till ett revirbaserat ersättningssystem.

Under notifieringsprocessen i samband med stiftandet av viltskadelagen gav kommissionen Finland lov att betala renskadeersättningar som en del av stödet i artikel 142 om nordiskt stöd. Rättsgrunden var ursprungligen planerad endast som tillfällig. År 2013 föreslog Finland att kommissionen i stället för beslutet om nordiskt stöd skulle fastställa Artikel 182(1) i förordningen om upprättande av en gemensam organisation av jordbruksmarknaderna (Single CMO Regulation) som rättsgrund. Kommissionen godkände Finlands förslag 31.3.2016 med genomförandebeslut C(2016)1752 (final), där nationella stöd som beviljas för produktion av och handel med renar och renprodukter i Finland tillåts. I kommissionens beslut är betalningsfullmakten för ersättning av skador som stora rovdjur förorsakar rennäringen högst 10 miljoner euro.

Enligt jord- och skogsbruksministeriets beräkningar ökade renskadorna år 2016 från 6,9 miljoner euro året innan till över 10,4 miljoner euro. Bakgrunden till undantagsloven har dock inte varit enbart de ökade ersättningarna för renskadorna. I en utvecklingsbedömning av politiken som gäller stora rovdjur konstaterades det att det inte finns något annat sätt att förhindra renskadorna än att avlägsna de individer som förorsakar skada och bevilja tillstånd för stamvård. I förvalt-

Svar på skriftligt spörsmål SSS 45/2017 rd

ningsplanen för järvstammen konstateras det att begränsad dispens från fredningstiden för järv tillåts med undantagslov på de skadegrunder som fastställs i 41 § i jaktlagen i de värsta skadeområdena i stamvårdsområdet i det norra och östra renskötselområdet. Samtidigt ska man utreda vilken inverkan avlägsnande av järvindivider har på antalet renskador som järven förorsakar. Jord- och skogsbruksministeriet anser att en ökning av betalningsfullmakten eller ansökan om tilläggsbudget inte är alternativ för att förhindra särskilt betydande skador.

Helsingfors 13.3.2017



Jordbruks- och miljöminister Kimmo Tiilikainen

